

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Een super spread event. Wat is dat? Letterlijk: een event, een evenement met een grote verspreiding. Daarmee bedoelen we vandaag een evenement met een virusuitbraak. Waar veel mensen bij elkaar zijn in een ruimte en er wordt gezweet, gezongen, geschreeuwd, is er een risico van zo'n spread event. Het kan zomaar gebeuren als mensen samenscholen in een gebouw en ze zich niet houden aan de hygiëneregels en de 1 ½ meter.

Een super spread event. Daarvan spreekt ook het verhaal van de torenbouw van Babel. Dat oerverhaal begint met een groots evenement: Mensen die samenscholen om een toren te bouwen. Een toren tot in de hemel om beroemd te worden en waar alles onder controle is.

Als God dat ziet gebeuren wordt er gezegd: 'wat ze nu doen is nog maar het begin, maar straks denken ze dat alles binnen hun bereik is'. Het is de oerzonde van dat oer-verlangen om als God te zijn, de zonde uit Genesis 3. Daar moet paal en perk aan worden gesteld. Die hele samenschooling, die hele bouw, werd daarom tot stilstand gebracht. En de mensen komen in een afstand samenleving, ver van elkaar en ze worden over heel de aarde verspreid. Een waar super spread-event.

Wat leren we hieruit? Leren we hieruit dat God vandaag de welvaart-torens die wij bouwden tot aan de hemel met onze winnaars-mentaliteit tot stilstand heeft gebracht middels een virus? Dat de menselijke macht en autonomie in stukken is geslagen door Hem? We moeten voorzichtig zijn met duiden. Want je blijft je afvragen: waarom is het ene land dan zwaarder getroffen dan het andere, waarom de ene provincie meer dan de andere? En trouwens: was de Spaanse griep niet veel heftiger in 1918 en wat denken we van de pest in de Middeleeuwen? Of de melaatsheid in Jezus' tijd? Wat we nu meemaken is maar een rimpeltje van wat mensen toen ondergingen zonder de kennis van medische wetenschap.

Maar de crisis vandaag geeft wel te denken, brengt ons tot bezinning. Crisis, het woord komt van het Griekse 'krinein' en betekent: onderscheiden, scheiding aanbrengen. Het is scheiding maken tussen wat er toe doet en wat nergens over gaat. Een crisis onthult vaak een waarheid. En dat is in deze crisis dat wij kwetsbaar zijn, dat ons klimaat en milieu onder druk staan (want de lucht is schoner omdat veel stilstaat), dat onze economische afhankelijkheid van andere landen pijnlijk blijkt (uit het niet aanwezig zijn van voldoende mondkapjes, etc). De crisis legt bloot wie de rake klappen krijgen in de samenleving: de mensen met lage inkomens. Het super spread event van Babel zette alles stil en dat van corona ook. We kunnen nu geen torens meer bouwen tot aan de hemel, geen droomvakanties boeken, geen concerten en theaters bezoeken, geen kerkdiensten bijwonen waar we luidkeels zingen en soms een arm om iemand heen slaan.

Is het einde verhaal? Nee, het is Pinksteren geworden. En Pinksteren spreekt van een ander super spread event. 2000 jaar geleden waren in Jeruzalem, in verband met de viering van het Joodse Pinksterfeest, veel pelgrims aanwezig. Het waren, zo vertelt Handelingen, vrome Joden afkomstig uit ieder volk op aarde. Op allerlei plekken in het Romeinse Rijk waren grote Joodse gemeenschappen. In Parthia, Media, Elam en Mesopotamië in het oosten een paar 100.000. Maar ook in Egypte, Cyrene (het huidige Libië) en in landen rond de Middellandse Zee in het westen waren enorme Joodse concentraties. Op het moment dat de Heilige Geest wordt uitgestort in Jeruzalem, horen al die Joden in hun eigen taal wat voor grote dingen God heeft gedaan in de dood en de opstanding van Jezus. En wat daar plaatsvond is een teken van het overstijgende werk wat de Geest gaat doen met alle volken. Dus: wat gebeurt hier nu eigenlijk met betrekking tot het verhaal van Genesis 11? Dit: de uitstorting van de Geest is een heilzaam super spreadevent. Geen verwarring maar verbinding, niet beroemd worden maar vervuld worden met een Geest van liefde en offervaardigheid. En het meest opvallende daarbij is dat de Geest niet ontvangen wordt in de tempel, het centrum van de religie, maar in een huis. En daarna gaan die Geest-vervulde mensen niet weer samenklonteren in de tempel, maar zich verspreiden over het Romeinse Rijk: super, mega. Er ontstaan huiskerken en die verspreiden zich heel snel over de wereld. En nu zitten we in zo'n zelfde situatie: we zitten met Pinksteren in huiskamers. Tegen mensen die beweren dat de kerken nu gesloten zijn kunnen we zeggen: niet waar! Nog nooit zijn er zoveel kerken open geweest. Op Goeree-Overflakkee zijn er 50 lege kerkgebouwen maar 10.000 of meer huiskerken. Het is een heilzaam spread

event. Hopen we dan niet dat de situatie van voor de coronacrisis gaat terugkeren? Dat je weer normaal kunt doen, elkaar nabij kunt komen, ter kerke kunt gaan waar je mag zingen en hoesten zonder verdacht te zijn? Natuurlijk, we hopen het! Maar dan niet nadat we iets geleerd hebben. Wat dan? Over onze kwetsbaarheid, onze eindigheid, ons milieu, onze economie, ons leven. En iets in mij -en dat wil ik graag met u delen- zegt dat we een heel andere tijd ingaan. Dat de situatie van voor corona er niet meer zal komen of niet zo gemakkelijk zal terugkeren. Want wat we nu meemaken zal in de geschiedenisboeken bekend zal staan als een cesuur, een breuk, in de geschiedenis die alles ging veranderen, in de economie, de politiek, het toerisme, de kerk, etc. De Tsjechische theoloog Tomas Halik schrijft dat de coronacrisis een wake up call is voor de kerk. Het is een wekroep dat de kerk die nu geconfronteerd wordt met lege gebouwen zich moet bezinnen op haar taak. Ze moet 'back tot basics', terug naar de kern van het christelijk geloof van Gods toe-buiging naar mensen in de gekruisigde Jezus Christus en dat handen en voeten geven...

Mijn vraag aan u en jou is daarom: wat is het meest noodzakelijke wat we als kerk moeten doen? Waartoe dringt de Heilige Geest jou aan? Wat moeten we vasthouden, nieuw gaan doen en binnen welke vorm?

Betrek daarbij ook nog drie dingen die me opvallen in Handelingen 2. Het eerste is dit. In de Bijbel begint God zijn verhaal met één persoon uit alle volken: Abram. En wat zegt God tegen Hem? 'Ik zal je tot een groot volk maken, ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn. En alle volken op aarde zullen wensen gezegend te worden als jij. De opdracht om tot zegen te zijn voor de volken blijkt pas in vervulling te gaan toen er in Israël een man werd geboren die in zijn eentje de roeping van Israël ging vervullen. En die man is Jezus, de gekruisigde en de opgestane. En vanaf dat moment zal de zegen als een echt spread event naar de volken gaan. En het gebeurt in de huiskerken van China, in landen van het Midden-Oosten. Dat wij nu in huizen zitten wat zegt ons dat? Is dat een nieuwe vorm? Zo nee, hoe dan wel? Het tweede: de Heilige Geest brengt mensen van alle talen en culturen samen. Dat is het tegendeel van geslotenheid en eenvormigheid, maar duidt op diversiteit. Wat zegt het ons dat wij -christenen en niet christenen- vandaag op zondagmorgen allemaal in onze huizen zitten? We lijken nu allemaal gelijk, en gelijkwaardig. Er is niemand die nu kan zeggen: die vromen gaan naar hun kerk en die ongelovigen blijven weer thuis. Niemand die zich hoogmoedig kan voelen of minderwaardig. We zijn allemaal 'in de wereld'. Onze huiskamer, ons huis is een oefenplaats, een plek waar we ons oefenen om met elkaar verbonden te zijn. Heeft dat iets te betekenen? Nog een derde opmerking: De Heilige Geest spreekt in verstaanbare taal over de grote daden van God. Doet Hij dat vandaag ook? De PKN heeft ooit via een onderzoeksbureau het soort mensen in kaart gebracht dat bij onze PKN kerken is aangesloten. Dat zijn niet de allerarmsten en helaas ook niet de moderne intellectuele elite. Nee, wij blijken traditioneel te zijn, gezagsgetrouw, erg 'binnenkerkelijk', en gebruiken hier en daar elementen van de Tale Kanaäns of Bijbel- en kerktaal die alleen wij begrijpen. Zou het om die reden goed zijn om 'verspreid' te zijn? Waarom? Om de taal van onze burens, dorpelingen en eilanders en overlanders nog beter te verstaan? Nogmaals: wat zegt de Heilige Geest tot jou? Wat staat ons te doen als kerk en gemeente? Ik hoor graag!

Daarover nadenkend bidden we met de woorden van Augustinus:

Fluister mij in, Heilige Geest: ik zal het goede denken. Spoor me aan, Heilige Geest: ik zal het goede doen. Verlok me, Heilige Geest: ik zal het goede zoeken. Geef me kracht, Heilige Geest: ik zal het goede vasthouden. Bescherm me, Heilige Geest: ik zal het goede nooit verliezen.

Amen

